

Strategijų atrankos kriterijai

EJRŽF reglamente (18 str. h dalis) numatyta, kad veiklos programose (VP) turi būti „kriterijų, taikomų pasirenkant bendruomenės inicijuojamos vietos plėtros strategijas, sąrašas“ (VP šablono 5.1.3 skyrius). Tuo siekiama pateikti paaiškinimą, į ką atsižvelgs vadovaujanti institucija (VI), nusprendama kurios FLAG grupės gaus finansavimą, kad įgyvendintų savo vietines strategijas. Šie kriterijai leis VI nukreipti išteklius į tas strategijas, kurios yra tinkamos kokybės ir rodo didžiausias galimybes pasiekti rezultatų vietiniu lygmeniu.

Šis klausimų rinkinys skirtas aptarti tokius dalykus:

- 1. Ką turėčiau įtraukti į savo VP kaip atrankos kriterijų sąrašą?**
- 2. Kokius kriterijus galiu taikyti vertindamas vietinių strategijų kokybę?**
- 3. Ar turėčiau taikyti kokybinius ar kiekybinius kriterijus? Koks skirtumas?**
- 4. Ar galiu kaip atrankos kriterijų naudoti ankstesnę FLAG patirtį?**
- 5. Ką turėčiau daryti rinkdamasis įvairiais šaltiniais finansuojamas strategijas?**
- 6. Ar galiu į VP įtraukti regioninius atrankos kriterijus?**

1. Ką turėčiau įtraukti į savo VP, kaip atrankos kriterijų sąrašą?

Vadovaujančiosios (arba paskirtosios) institucijos atliekamas vietinių strategijų atrankos procesas paprastai apima tokius etapus:

1. vadovaujanti institucija apibrėžia, kurie žuvininkystės ir akvakultūros regionai yra tinkami BIVP¹, ir paskelbia vietinių strategijų konkursą;
2. vietos veikėjai tinkamuose regionuose apsvarsto, ar nori dalyvauti, sudaryti partnerystes, apibrėžti regionus ir kurti vietos strategijas;
3. VI arba jos paskirtoji institucija gauna paraiškas ir patikrina, ar jos formaliai tinka;
4. paraiškos, atitinkančios formalius tinkamumo reikalavimus, įvertinamos kokybės atžvilgiu ir suskirstomos pagal reitingą;
5. VI priima sprendimą dėl finansavimo paskyrimo ir oficialiai pripažįsta atrinktus pareiškėjus kaip FLAG grupes.

¹ Pagal regionų atrankos kriterijus, aprašytus VP šablono 5.1.2 skyriuje, žr. DUK: Regionų atrankos kriterijus

3 veiksmė taikomi formalaus tinkamumo kriterijai turi būti pagrįsti reikalavimais, nurodytais BNR ir EJRŽF. Atliekant formalaus tinkamumo patikrinimą reikia įvertinti ir suderinamumą su partnerystės sutartimi, VP ir kitais strateginiais dokumentais. Veiklos programoje VI turi pateikti:

- ▶ **nacionalinių arba regioninių tinkamumo kriterijų**, kuriuos VI ketina taikyti 3 etape, sąrašą, jeigu šie nesutampa su reglamento reikalavimais,
- ▶ **atrankos kriterijų**, kuriais remiantis bus priimami sprendimai 4 ir 5 etapuose, sąrašą.

2. Kokius kriterijus galiu taikyti vertindamas vietinių strategijų kokybę?

Atrankos kriterijai yra svarbiausia priemonė, užtikrinanti vietinių strategijų kokybę ir galiausiai aukštos kokybės FLAG grupių projektų pasirinkimą. Naudingi gali būti toliau pateikti kriterijų pavyzdžiai:

- ▶ Kokių mastu strategija orientuojama į regionui labiausiai aktualias problemas? ²
- ▶ Kokių mastu strategija reaguoja į regiono poreikius ir esamus iššūkius?
- ▶ Ar regiono analizė pagrįsta patikimais duomenimis ir rodikliais?
- ▶ Ar strategijoje aiškiai rodomos SSGG, poreikių, tikslų, veiklos ir rezultatų sąsajos? (intervencijos logika)
- ▶ Ar tikslai yra išmatuojami ir ar realu juos įgyvendinti turint esamą biudžetą ir per skirtą laikotarpį?
- ▶ Ar yra požymių, kad būtų įsitraukę svarbiausi vietos veikėjai, įskaitant žvejybos sektorių?
- ▶ Ar strategija numato stiprinti sąsajas tarp skirtingų sektorių ir skirtingų veikėjų tipų, ypač žvejybos? Ar ja kuriama sinergija?
- ▶ Ar yra požymių, kad pareiškėjas būtų pajėgus pasiekti rezultatų? Ar veiksmų planas aiškus ir tvirtas?
- ▶ Ar, pagrįstas atsižvelgiant į siūlomus veiksmus, išteklių (žmonių, finansinių) naudojimas? Koks numatomas kitų išteklių (įskaitant privačias lėšas) pritraukimo būdas?
- ▶ Kaip sprendžiami horizontalieji klausimai (aplinka, lyčių lygybė)?

3. Ar turėčiau taikyti kokybinius ar kiekybinius kriterijus? Koks skirtumas?

Certains aspects de la stratégie peuvent être évalués au moyen de critères quantitatifs, par exemple le nombre. Kai kuriuos strategijos veiksmus galima įvertinti taikant kiekybinius kriterijus, pavyzdžiui, sukuriamų darbo vietų skaičių, įtraukiamų žvejų skaičių, pritraukiamo papildomo finansavimo dydį ir pan. Vis dėlto tik skaitiniais kriterijais strategijos kokybės įvertinti neįmanoma ir todėl turi būti pasitelkti tam tikri samprotavimai.

Kokybiniai strategijų atrankos kriterijai gali būti taikomi kaip toliau pateiktame pavyzdyje (paremtame JK 2007–2013 m. atrankos kriterijais):

² Nors FLAG grupėms turėtų būti galima laisvai rinktis iš visų penkių EJRŽF 63 str. nurodytų tikslų, VI galėtų teikti prioritetą toms strategijoms, kurios aiškiai orientuojamos į pasirinktas svarbiausias problemas.

Kriterijus <i>(atrankos kriterijus galima suskirstyti į kategorijas, pvz., partnerystės kokybę, strategijos aktualumą, ekonominius, socialinius ir kt. kriterijus; čia tik keli pavyzdžiai)</i>	Balas (0–4) x svertinė vertė	Vertintojas turi pateikti trumpą balo pagrindimą
Ar aiškiai apibrėžti partnerių vaidmenys, atsakomybė, teisės ir užduotys? Ar papildomuose dokumentuose pateikiama pakankamai įrodymų?		
Ar strategijos tikslai nukreipti į aiškiai identifikuotus poreikius? Ar jie aiškiai išreikšti, ar nurodytos numatomos pasekmės ir rezultatai (tikslai)?		
Ar strategija siekiama sukurti išmatuojamos ekonominės naudos?		
Ar strategija siekiama sukurti darbo vietų arba išlaikyti esamas darbo vietas?		
Ir pan.		

4. Ar galiu ankstesnę FLAG patirtį naudoti kaip atrankos kriterijų?

Esminis atrankos kriterijus yra FLAG pajėgumas įgyvendinti siūlomą strategiją. 2007–2013 m. laikotarpio patirtį galima laikyti būdu parodyti šį pajėgumą. Vis dėlto VI neturėtų suteikti nesąžiningo pranašumo esamoms FLAG grupėms. Galimas sprendimas būtų paprašyti pareiškėjų parodyti, kad jie pajėgūs įgyvendinti siūlomą strategiją. Ankstesnio laikotarpio patirtis būtų tik vienas iš įrodymo būdų.

5. Ką turėčiau daryti rinkdamasis įvairiais šaltiniais finansuojamas strategijas?

Tais atvejais, kai strategijos finansuojamos įvairiais šaltiniais, būtina taikyti bendrą atrankos kriterijų – taip bus užtikrintas geresnis lėšų integravimas, bus pateikiami aiškūs ir paprasti nurodymai (F)LAG grupėms. Be abejo, reikia atsižvelgti ir į specifinius EJŖŽF reikalavimus.

Tai pasakytina, pavyzdžiui, apie kriterijus, susijusius su partnerystės kokybe.

- ▶ BNR reikalaujama, kad vietinės veiklos grupės „sudarytų viešiesiems ir privatesiems vietos socialiniams ir ekonominiams interesams atstovaujantys subjektai ir jose sprendimų priėmimo lygmeniu viešojo sektoriaus ar kurios nors vienos interesų grupės atstovai turėtų ne daugiau kaip 49 proc. balsavimo teisių“ (BNR 32 str.).
- ▶ Tais atvejais, kai grupės finansavimą gauna iš EJŖŽF, EJŖŽF reglamente nurodytas papildomas reikalavimas: sprendimų priėmimo lygmeniu turi būti užtikrintas „reikšmingas žuvininkystės ir (arba) akvakultūros sektorių atstovavimas“ (EJŖŽF 61 str.).

6. Ar galiu į VP įtraukti regioninius atrankos kriterijus?

Šalyse, suskirstytose į regionus, gali būti priešasčių skirtinguose regionuose taikyti skirtingus strategijų atrankos kriterijus. VI tokiu atveju veiklos programoje galėtų pateikti bendrų nacionalinių atrankos kriterijų sąrašą su papildomais specifiniais regioniniais kriterijais ir pagrįsti šiuos skirtumus.

Redaktorius: Europos Komisijos Jūrų reikalų ir žuvininkystės direktorato generalinis direktorius.

Garantijų atsakymas: nors Žuvininkystės ir jūrų reikalų generalinis direktoratas atsako už šio dokumento parengimą, jis neatsako už jo turinį ir negarantuoja duomenų tikslumo.